

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

12. Tempestas in Berzeum à Saracenis, eiusque victoria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

tenus; abiectumque ore suscipiendi baptismi decretum, altè animo, votisque retinebat; haud quidem verè Christianus, sed multo minus Maurus: atque vtinam Berzeo datum esset conuenire illum, & alloqui; verum etsi rex ipse id magnopere cuperet, & Berzeus vndequaue tentaret, vtriusque conatus elusit custodia, qua palatij aditus Regis mater, acri, fortique munierat; ne si aiebat, magus ille, intro subierit, repetitis carminibus Regem denuo incanter.

12.
Tempestas
in Berzeum
& Saracenis,
cuiusque vi-
ctoria.

Quòd ergo aliud deinceps afflictissimo Berzeo præter diuinum subsidium non restaret; ei cœlitus impetrando supplicationes Christianorum instituit. In ijs interdum quinquaginta, plures aliquando, voluntaria flagellatione, magnisque vocibus diuinam clementiam implorabant, non modo vt Regis vetera desideria secundaret; sed matris Reginae sauitiam, & illorum quinque Mahometismi principum frænaret, qua Christiani dire vexabantur. Primo enim iuratò contra illos statutum fuerat ne quis sineretur à Mahometo ad Christum migrare, deinde vt est in vtramque partem vulgus versatile, incensum est aduersus Berzeum falsis rumoribus, compertorum tandem certis argumentis ipsius maleficiorum, quibus fascinantur quoscumque voluisset. His reuerentia Berzei in contemptum & execrationem commutata, beatiorem se quisque credere, quo esset in illum deterior; crebro cum suis supplican-tem, lapidibus petere, quibus quo minus interiret per plebem non stetit. Mahometo deferre, quod is Christi honori deferrebat; vociferari inconditè Deum vnum, & solum, ad exprobrandam Christianis Deorum trium adorationem. Ad hæc irrisiones sacrilegæ, conuitia, iniuriæ, contumeliæ in Christum, quam multas insanum odium & adulatio procerum valebat comminisci, quibus ad hoc stolida, & demens plebecula, venales pecania, linguas, & petulantiam commodabat. Quæ lentatè diu patientiæ ardore Berzeus cum sustinuisset, videretque malum ferendo crescere, suo & ipse iure, igneque accingitur, inhibiturus præsentis remedio rabiem hostium ne porro lethaliùs serperet. Erat proximo in colle Mahometis fanum aliquantò superius angusta eremo quam traductus, vt post narrabitur, ad fidem Bracmanes Berzeo donarat, futuri nobis vel pignus, vel omen Collegij. Euadebat illuc Maurorum quotidie columnies plurima, & vefanis ad rauim clamoribus sanctam Cruem & Christum impiè conspurcabat. Nefas credidit Berzeus, sacrilegij insolentis licentiam impunè diutius tolerare. Crucem iubet compingi grandem, duorum humeros non facili pondere pressuram, sub serum diei procedentium instructo agmine versus eum locum portandam curat, vbi soliti erant barbari tanta petulantia debacchari; illic in medio defixam fano, adactis alte ad radicem saxi ita firmat, vt refigi nisi magno labore, & longo non posset. Hanc Mauri postridie vt procul vident, inexplicabili insania, deierare, quæri, ora vnguibus laniare, exostulare fletibus apud Mahometem, quod eam de cœlo iniuriam spectaret lentus, & inultus denique tum fanum, velut profanatum, & exauguratum de-
ferere

ferere, tum quædam alia in vrbs sita ditione, quæ in pia facella religiose aprarunt Christiani, atque illud imprimis quod in monte extabat B. Deiparæ à peena dedicauit, cessitque habitandum solitario pœnienti. Cognomentum loco duplex causâ hæc fecit; quod sterili solo & falluginoso, & quod die quot annis certo Saracenorum illuc turba conflueret ad incidendas sibi nouaculis carnes, suumque Mahometem expresso sibi cruore honorandum. Et hæc quidem Mauris verecundiam ciere, haud tamen proteruiam domare potuerunt. Eadem in Christum & in Christianos intra vrbs, quæ prius foris, audere, & furere, turmatim coire, Mahometem vocare, Crucem detestari, & hæc è summo eius fani tecto, quod esse diximus toto Oriente, religione superstitiosa, & magnificentia famosum. Quibus cum inciperet perstringi nouorum Christianorū teneritas, & abstereretur à sacro fonte variorum sequaces errorum, veriti nequando ad arma veniretur in tanta rerum perturbatione; libellus supplex regi oblatus est, eo petebant Christiani vt tam eatenus inuis imponeretur tandem finis, & impudentia Maurorum deinceps intolerabilis frænaretur. Verum aut ad regem interceptus libellus non peruenit, aut intercepto ad eum rescripto regio, nihil egit. Admouit itaque remedio manum confidenter Berzeus, Deo vt res docuit suggerente. Mauris per fidum è suis denuntiat, nisi clamoribus insanis, & seditioso strepitu abstererent sese, adfuturum se cum puero- rum manu quos Christi doctrina imbuebat, & crucem in fano illorum primario defixurum, nec fore illis de cœtero quod iure quererentur, nisi suam ipsorum culpam, vt qui nullam sibi præterea reliquam fecissent, coercendæ amentia qua Christianos vexabant facultatem; ac ne illis animus fingeret, sibi metuentem quod minitabatur non ausurum, cruces quinque ingentes postridie adornat, & circumferri quæ erat vrbs maxime frequens in pompa iubet, prosequentibus secum pio cantu, longa serie Christianis, tum quidem hac solum ostentatione, contentus Mauros terruisse. Et vero illi dæmonum instar huc illuc aufugere, ac suo profano trepidi, eius fores custodibus munire, quæ tamen diligentia inanis fuit: Berzeum enim cum supplicantium agmine præteruehentem palatium Rex forte aduertens, monet per nuncium confestim adesse, vt qui esset pridem in eiusmodi aliquam opportunitatem eum alloquendi cupide intentus: venienti ad scalas Palatij procedit, manumque vt olim de genu osculatur, inde iussum suamet in sede confidere, demisse primum, ignosceret rogat, quod minus fideliter promisso sterisset; metu sibi vim factam, haudquaquam tamen mutatum propositum, sed in meliora differri tempora. Haberet dicti sui pignus, quod esset mox aduersus Mauros edicturus in gratiam legis Christianæ. Accersitoque magistratu, tota vrbe, & insula vetari per præcones grauissimis pœnis publicè imperat, ne quis Mahometem in posterum auderet inclamare qui Mauris summus est in falsum prophetam reuerentiæ exhibendæ honor: ad hæc, muro portas fani regij obstruxit, in quo aliis desertis suos conuentus.

conuentus peragebant. Postremo suam prolixè testatur beneuolentiam, & recedenti summam pecuniæ fundando Collegio non paruam promittit. Christianorum res per hanc seu pacem, siue inducias in tranquillo locatas gratulatus est Berzeo Indiarum prorex, egitque illi plurimas gratias, tum priuato suo, tum Christianorum omnium nomine. At Mauris indictum de Mahomete silentium, & ablatum fani sui ingressum indignè coquentibus, nouam diabolus instruxit phalaricam qua, nisi uenisset auxilio Deus, effractis foribus, suum denuo fanum Mauris paruisset. Conflabant phalaricam aureorum millia viginti, quæ læua in promptu sustinebat, dum Præfecto libellum supplicem dextra porrigeret. Præfecturam arcis gerebat Henricus Noronia qui Limæ successerat, nec potest referri absque uerecundia probrosi dedecoris, exitisse illic Christianos, qui exculpendæ inde pecuniæ famelica rabie, rationes diuinas postposuerint suis, suasque Mauris intercessionibus, uenales detulerint, & prætexebatur, ut sit; hæc auaritia, communis boni dolosa species, dicebaturque expedire partem populi tantam, tum quietam teneri, tum ea simul pecunia minui, confectaque propemodum res erat, cum prudenter nonnemo admonuit, audiendum super ea Berzeum, & de illius sententia concludendam; is si saltem minimè dissentiret, transactum iri pacatè negotium, alioqui periculum esse ne ob summam illius uenerationem motus cierent Christiani. Quare Noronia probè meditatus, & in restituendi fani æquitatem, multa pulchrè diciturus, Berzeum secum ad prandium rogat; illic Maurorum postulata, & conuiuiarum de ijs in reipublicæ commoda, cum inciperet mentem exponere, elidi sibi prima in ore uerba obstupuit, & defectione animi, ac sensuum concidit uelut animam acturus, quod planè illico futurum uidebatur, nisi celeri, magnaque acuratione, ac medicamentis recuperasset tandem uitæ usum. Post quæ non fuit magnopere Berzeo in defensione tam bonæ causæ laborandum; Præfectus ipsemet, longè ab quærendo Maurorum in gratiam, eius suffragio lingua menteque iam alius, fanum si Patri probaretur, æquaturum se solo ultro affirmauit. Quos porro impij lucri odor foedus ad fauendum sacrilegè infidelium voto acuerat, eorum pars maxima, paucis diebus miserè periit; nec multo post alios sua quemque calamitas in diuersa disiectos, sic afflixit, ut nihil præterea de ijs unquam rescitum sit. Sic Deo ultore dum cupiditas impia condignis præmiis multatur, serui Dei existimatio in maiorem auctoritatem creuit.

13.
Iogus ethnici-
cus ad Christi-
stam cōuer-
sas cum suis
discipulis.

In trahendis uero ad Christum ethnicis quanquam huic minori periculo, & labore, sed fructu non impari opera constitit. Erant hi quidem Ormuzij multo quam Mauri pauciores, ut tamen in urbe orientabilibus omnibus frequenti, ingentem populum conflabant. Vnius ille tantummodo, literis suis distinctè meminit qui aditum reclusit cæteris, & suo illos ad Christum exemplo pellexit; resque in hunc modum gesta. Distat Ormuzio collis nudus, & sterilis sesqui milliari, erat in eo Iogorum